

CULTUURPLATFORM IN GEMEENTE WATERLAND

ONDERZOEKSRAPPORT

Projectleden:

Luc van Hof
Marit van Muijden
Elias Salhi
Laura Werff

Opdrachtgever:

Gemeente Waterland

Docent:

P. van Wijnen

Onderwijsinstelling:

Vrije Universiteit Amsterdam

Plaats en datum:

Amsterdam, 2 juni 2024

Managementsamenvatting

Op verzoek van de gemeente Waterland is een onderzoek uitgevoerd naar de oprichting van een mogelijk cultuurplatform. Het primaire doel van een cultuurplatform is het bevorderen en ondersteunen van het contact binnen het lokale culturele veld, evenals tussen het lokale culturele veld en de gemeenten. In essentie fungeert een cultuurplatform als een netwerkorganisatie waarin afstemming, stimulering en samenwerking centraal staan (Spanjers, 2011).

De gemeente wenst inzicht te verkrijgen in de belangen en behoeften voor een dergelijk platform vanuit cultuuraanbieders, evenals in de haalbaarheid en implementatie ervan. Om de gemeente inzichten te bieden en van een advies te voorzien is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

“Wat is de wenselijkheid en haalbaarheid van een cultuurplatform in de gemeente Waterland, en hoe kan het geïmplementeerd worden?”

De hoofdvraag wordt beantwoord aan de hand van drie deelvragen. Allereerst is onderzocht welke vormen van cultuurplatforms in andere gemeenten in de regio worden toegepast. Hierbij is gekeken naar de organisatie van een cultuurplatform en de motivatie om wel of geen cultuurplatform op te zetten. Vervolgens is onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor de realisatie van een cultuurplatform in de gemeente Waterland. Hierbij zijn de financiële, facilitaire en organisatorische aspecten in acht genomen. Tot slot zijn de behoeften en belangen van cultuuraanbieders omtrent een cultuurplatform in de gemeente onderzocht.

Het onderzoek is gebaseerd op een kwalitatieve onderzoeksmethode, waarbij gebruik is gemaakt van zowel primaire als secundaire data. Dit houdt in dat enerzijds informatie is verzameld middels het afnemen van semigestructureerde interviews en anderzijds door het bestuderen van literatuur. De interviews zijn afgenomen met elf cultuuraanbieders en vier beleidsmedewerkers.

De uitgebreide analyse en raadpleging van belanghebbenden hebben geleid tot belangrijke inzichten. Allereerst blijkt dat gemeenten in de regio, waaronder Edam-Volendam, Purmerend en Landsmeer, vergelijkbare vormen van cultuurplatforms hebben. Bij alle drie de gemeenten draait het cultuurplatform op vrijwillige basis, waardoor er een proactieve houding nodig is vanuit de deelnemende cultuuraanbieders. De gemeenten hebben hierin een passieve houding en slechts een ondersteunende rol door het delen van haar netwerk en het uitstrekken van subsidies voor het realiseren van culturele activiteiten

georganiseerd door cultuuraanbieders. Ze kunnen wel aanwezig zijn bij de bijeenkomsten die georganiseerd worden vanuit het cultuurplatform om eventuele adviezen te geven. Deze bijeenkomsten vinden bij alle drie de gemeenten enkele keren per jaar plaats.

Wat betreft de mogelijkheden voor de realisatie van een cultuurplatform in de gemeente Waterland blijkt dat er momenteel geen budget is vanuit de portefeuille van het cultuurdomein. Er bestaat wel de mogelijkheid om een gedeelte van het budget vanuit het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) beschikbaar te stellen voor cultuur, wat vervolgens besteed kan worden aan het cultuurplatform. Om een cultuurplatform op te richten en te laten functioneren zijn er vrijwilligers nodig. Echter is er op dit moment sprake van een vrijwilligerstekort binnen het cultuurdomein, waardoor dit een mogelijk probleem kan worden. Desalniettemin geven over het algemeen cultuuraanbieders aan tijd te hebben voor een bijeenkomst die één à twee keer per jaar plaatsvindt. Daarnaast is er een locatie nodig waar bijeenkomsten kunnen plaatsvinden. Hierin kunnen zowel de gemeente als cultuuraanbieders een facilitaire rol spelen door het beschikbaar stellen van ruimtes die groot genoeg zijn om cultuuraanbieders te ontvangen.

Vanuit cultuuraanbieders zijn er ook een aantal belangen en behoeften naar voren gekomen met betrekking tot een cultuurplatform. Allereerst kan een cultuurplatform samenwerkingen bevorderen. Vanuit cultuuraanbieders is er behoefte aan het bevorderen van samenwerkingen, aangezien het kansen biedt om krachten te bundelen, informatie uit te wisselen, het netwerk uit te breiden en het voorkomen van ongewenste overlap van culturele activiteiten. Echter wordt aangegeven dat er enkele barrières kunnen ontstaan bij samenwerkingen, onder andere het aanvaarden van vernieuwing en andermans ideeën, een te grote groepsgrootte en het ontbreken van goede afspraken.

Tot slot is verkend wat de behoeften zijn van cultuuraanbieders rondom de vormgeving van een cultuurplatform. Allereerst is geïnventariseerd hoe cultuuraanbieders aankijken tegen een culturele bijeenkomst. Hierbij werd aangegeven dat de maximale frequentie ligt op tweemaal per jaar. De voorkeur voor de bijeenkomst ligt online, maar wanneer er meer dan tien participanten zijn, slaat deze voorkeur over naar fysiek. Daarnaast is er behoefte aan uitbreiding van de culturele agenda. Ook is er een wens voor een website met aanvullende informatie voor cultuuraanbieders indien deze goed onderhouden wordt door de gemeente. Onder cultuuraanbieders ontbrak daarentegen draagvlak voor een online forum voor cultuuraanbieders onderling.

Aan de hand van deze resultaten kan worden geconcludeerd dat er vanuit cultuuraanbieders draagvlak is voor een cultuurplatform aangezien het voordelen met zich

meebrengt, zoals onder andere de mogelijkheid tot het uitbreiden van hun netwerk en het bundelen van krachten. Hiermee kan vervolgens het cultuuraanbod en cultuurparticipatie binnen de gemeente Waterland worden bevorderd.

Op basis van het onderzoek worden enkele aanbevelingen aan de gemeente Waterland voorgelegd. Wat betreft de organisatie van het cultuurplatform zal het cultuurplatform draaien op vrijwillige basis waarbij een proactieve houding vanuit cultuuraanbieders nodig is. De gemeente kan hierin enkel een ondersteunende functie bieden. Voor het succes van het cultuurplatform wordt geadviseerd om het als formeel orgaan op te zetten, zodat het platform subsidie en fondsen kan aanvragen.

Op het gebied van vormgeving wordt geadviseerd om maximaal één à twee keer per jaar in de periode oktober en maart een gestructureerde bijeenkomst te organiseren. Wanneer de groepsgrootte meer dan tien cultuuraanbieders omvat, wordt geadviseerd om een fysieke bijeenkomst te organiseren. Ook wordt geadviseerd om de culturele agenda uit te breiden en een website op te richten indien deze goed wordt onderhouden.

Tot slot wordt benadrukt dat de mogelijk genoemde barrières in acht moeten worden genomen om de kans op succes van een cultuurplatform te vergroten.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
2. Theoretisch kader	8
2.1 Definiëring cultuur en cultuuraanbieders	8
2.2 Cultuurplatform	8
2.3 Belang van cultuurbeleving	9
2.4 Belang van samenwerking	10
3. Methodologische verantwoording	12
3.1 Soort onderzoek	12
3.2 Methode van dataverzameling	12
3.3 Onderzoekseenheden	14
3.4 Betrouwbaarheid en validiteit	14
4. Resultaten van het onderzoek	15
4.1 Werkwijze cultuurplatforms van andere gemeenten in de regio	16
4.1.1 Gemeente Edam-Volendam	16
4.1.2 Gemeente Purmerend	17
4.1.3 Gemeente Landsmeer	18
4.2 Mogelijkheden voor de realisatie van een cultuurplatform	20
4.2.1 Financiering	20
4.2.2 Faciliteiten	22
4.2.3 Organisatie	22
4.3 Behoeften en belangen van cultuuraanbieders omtrent een cultuurplatform	23
4.3.1 Waarde van cultuur	23
4.3.2 Tekortkomingen en verlangens betreft samenwerkingen	24
4.3.3 Beschikbaarheid en inzetbaarheid van vrijwilligers	26
4.3.4 Ondersteuning voor administratieve taken	27
4.3.5 Gewenste vormgeving van een cultuurplatform	28
5. Conclusie	31
6. Discussie	35
Bibliografie	36
Bijlagen	38

1. Inleiding

De burgemeester van de gemeente Waterland heeft cultuur en het culturele erfgoed hoog in het vaandel staan en beschouwt ze als essentiële elementen die de gemeenschap verbinden en de gemeentelijke identiteit vormgeven. Geleid door de visie van de burgemeester duikt er een belangrijk vraagstuk op: de afwezigheid van een geïntegreerd cultuurplatform. Deze leemte kan gevolgen hebben voor de zichtbaarheid en ondersteuning van cultuuraanbieders en de omvang van het culturele aanbod binnen de gemeente Waterland. Daarnaast blijven structurele samenwerkingen en innovatie binnen de culturele sector hierdoor beperkt (Spanjers, 2011).

Middels het opzetten van een cultuurplatform binnen de gemeente kan het contact binnen het lokale culturele veld, evenals tussen het lokale culturele veld en de gemeenten, bevorderd en ondersteund worden. Hierdoor kan er een netwerkorganisatie ontstaan waarin samenwerking, stimulering en afstemming centraal staan. De vormgeving en implementatie van een cultuurplatform is echter afhankelijk van de lokale situatie en verschilt per gemeente (Spanjers, 2011).

Naar aanleiding van de visie van de burgemeester en de afwezigheid van een geïntegreerd cultuurplatform is er een onderzoek opgezet waarin de volgende vraag centraal staat: *“Wat is de wenselijkheid en haalbaarheid van een cultuurplatform in de gemeente Waterland, en hoe kan het geïmplementeerd worden?”*.

Om de centrale vraag te beantwoorden, zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Welke vormen van cultuurplatforms hebben andere gemeenten in de regio? Deze vraag onderzoekt bestaande modellen en definities van cultuurplatforms, wat essentieel is voor het begrijpen van de context en mogelijke structuren voor de gemeente Waterland.
- Welke mogelijkheden zijn er voor de realisatie van een cultuurplatform? Deze vraag behandelt de financiële, facilitaire en organisatorische aspecten voor de realisatie van een cultuurplatform, inclusief de rol van de gemeente Waterland en de beschikbaarheid van middelen vanuit de gemeente en externe bronnen.
- Wat zijn de behoeften en belangen van cultuuraanbieders voor een cultuurplatform in de gemeente Waterland? Dit onderdeel richt zich op de huidige gebreken en verlangens van cultuuraanbieders in de gemeente Waterland en het potentieel van een cultuurplatform.

Dit onderzoek tracht inzicht te verkrijgen in het concept cultuurplatform, waarbij de belangen en behoeften van diverse cultuuraanbieders en de verschillende mogelijkheden met betrekking tot het creëren van een cultuurplatform worden onderzocht. Het uiteindelijke doel is om de gemeente Waterland te voorzien van een gericht advies.

Echter, cultuur is een breed concept waardoor er geen eenduidige definitie is (Kroeber & Kluckhohn, 1952). Hierdoor ontbreekt ook een heldere definitie van het concept cultuuraanbieders. In dit onderzoek wordt cultuur geconceptualiseerd als een vorm van vrijetijdsbesteding, waarbij mensen interesses delen en activiteiten ondernemen die gericht zijn op (podium)kunst, literatuur, film en muziek. Cultuuraanbieders zijn de partijen die dit faciliteren.

Voor dit onderzoek is besloten om gebruik te maken van een kwalitatieve onderzoeksmethode waarbij zowel primaire als secundaire data wordt toegepast. Allereerst is middels secundaire data een theoretisch kader en methodologische verantwoording opgesteld. Tevens wordt secundaire data gebruikt voor de beantwoording van de genoemde deelvragen. Voor de primaire data zijn er interviews gehouden met cultuuraanbieders in de gemeente Waterland en met beleidsmedewerkers van de gemeente Waterland en omliggende gemeenten. Aan de hand van deze data zijn inzichten verzameld waarmee de resultaten kunnen worden uitgewerkt. Deze inzichten dragen bij aan het formuleren van een antwoord op de hoofdvraag wat zal resulteren in een gedegen advies voor de gemeente Waterland.

2. Theoretisch kader

In het theoretisch kader wordt relevante literatuur weergegeven en worden theoretische concepten toegelicht die het onderzoek omtrent de wenselijkheid, haalbaarheid en implementatie van een cultuurplatform in de gemeente Waterland ondersteunen.

2.1 Definiëring cultuur en cultuuraanbieders

In de literatuur worden er verschillende definities gegeven aan het concept cultuur. Dit is afhankelijk van het perspectief en de context waarin het wordt benaderd (Kroeber & Kluckhohn, 1952). In het kader van dit onderzoek zijn er meerdere oriëntatiegesprekken gevoerd met de burgemeester en ambtenaren binnen de gemeente Waterland, waarin duiding is gegeven aan het concept cultuur. Hieruit volgt de definitie van cultuur als een vorm van vrijetijdsbesteding, waarbij mensen interesses delen en activiteiten ondernemen die gericht zijn op (podium)kunst, literatuur, film en muziek. Cultuuraanbieders zijn de partijen die dit faciliteren.

In deze definitie wordt sport niet expliciet opgenomen, aangezien sportactiviteiten vooral gericht zijn op fysieke prestaties, waarbij cultuur zich richt op artistieke expressie. Echter, sport en cultuur gaan wel gepaard en kunnen elkaar aanvullen en versterken, met name wat betreft hun sociale impact (Cordner, 2012). Vandaar dat er steeds vaker verbinding wordt gelegd tussen de sectoren sport en cultuur (LKCA, 2020).

2.2 Cultuurplatform

Binnen diverse gemeenten is er een cultuurplatform opgezet met als primair doel het bevorderen en ondersteunen van het contact binnen het lokale culturele veld, evenals tussen het lokale culturele veld en de gemeenten. In essentie fungeert een cultuurplatform als een netwerkorganisatie waarin afstemming, stimulering en samenwerking centraal staan (Spanjers, 2011).

Binnen een cultuurplatform kan er sprake zijn van zowel horizontale als verticale verbindingen. Horizontale verbindingen verwijzen naar een gelijkwaardige samenwerking en interactie op hetzelfde hiërarchische niveau, in dit geval samenwerkende gemeenten of cultuuraanbieders onderling (Bouckaert, Peters & Verhoest, 2010). Verticale verbindingen hebben betrekking op samenwerking tussen de gemeente en cultuuraanbieders. In deze relatie is er sprake van een hiërarchische structuur, waarbij de gemeente zich op bestuurlijk niveau bevindt, terwijl cultuuraanbieders zich op uitvoerend niveau bevinden (Bouckaert et al., 2010). De gemeente kan cultuuraanbieders op lokaal niveau ondersteunen of subsidiëren.

Hiermee wordt er een brug gecreëerd tussen de lokale overheid en de culturele sector (Spanjers, 2011).

De invulling van een cultuurplatform op het gebied van structuur, organisatie en activiteiten kan per gemeente verschillen en is afhankelijk van de lokale situatie (Spanjers, 2011).

2.3 Belang van cultuurbeleving

De cultuursector en cultuurparticipatie kunnen een waardevolle bijdrage leveren op het gebied van welzijn (Blessi, Grossi, Sacco, Pieretti & Ferilli, 2014). Door culturele activiteiten aan te bieden en deelname aan culturele activiteiten te stimuleren worden mensen onder andere aangespoord om in beweging te komen en verbinding en contact te maken met andere mensen. Daarnaast kan het dienen als een manier om creativiteit en zelfexpressie te uiten en draagt het bij aan persoonlijke ontwikkeling. Ook ervaren mensen plezier en is het een vorm van ontspanning, wat kan helpen bij het verminderen van psychische klachten (Matarasso, 1997).

Een verhoging van de cultuurparticipatie binnen de gemeente Waterland is van belang om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het welzijn en de algehele kwaliteit van het leven van de inwoners. Hiermee sluit de gemeente ook aan bij de wens van het kabinet om in 2040 te kunnen spreken van een fysiek en mentaal gezonde generatie (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2023).

Uit de gezondheidsmonitor van de GGD Zaanstreek-Waterland blijkt dat, mede door de coronapandemie, steeds meer mensen zich eenzaam zijn gaan voelen. In 2022 werd eenzaamheid in de gemeente Waterland ervaren door 61% van de jongvolwassenen, 49% door volwassenen en door 51% van de senioren. Daarnaast blijkt uit de gezondheidsmonitor dat er sprake is van overgewicht onder 49% van de jongvolwassenen, 46% van de volwassenen en 59% van de senioren (GGD Zaanstreek-Waterland, 2022). Eenzaamheid en overgewicht hebben een negatief effect op enerzijds de fysieke gezondheid en anderzijds de mentale gezondheid. Daarbij gaat eenzaamheid vaak gepaard met een ongezonde levensstijl die kan leiden tot overgewicht (Matthews et al., 2019).

Een cultuurplatform kan een middel vormen om het hogere doel van een fysiek en mentaal gezonde generatie in 2040 te bereiken. Bijkomend effect van een cultuurplatform is dat de culturele sector meer onder de aandacht wordt gebracht bij inwoners van de gemeente Waterland en wordt de verbinding tussen cultuurmakers en cultuurbelevers gestimuleerd en

ondersteund. Cultuurbelevers kunnen daarmee profiteren van de positieve uitkomsten die cultuur op hen heeft.

2.4 Belang van samenwerking

Om de cultuursector binnen een gemeente meer onder de aandacht te brengen is samenwerking en verbinding nodig tussen zowel culturele organisaties onderling als tussen de gemeente en culturele organisaties. Een cultuurplatform kan de mogelijkheid bieden om samenwerkingen te realiseren en te ondersteunen. Hiermee wordt een interactieve variant van beleidsvorming bewerkstelligd, waarbij generalisten en specialisten beide inspraak hebben in het proces. Generalisten hebben een brede kennis, terwijl specialisten kennis hebben van ‘slechts’ één bepaald vakgebied (Ferreira & Sah, 2012).

In het geval van een cultuurplatform vallen de beleidsmedewerkers van de overheid onder de generalisten waar de cultuuraanbieders als specialisten worden beschouwd. Samenwerkingen oprichten is wenselijk aangezien deze onder andere zorgen voor een verhoogde productiviteit, positief sociaal gedrag, verbeterde probleemoplossingsvaardigheden en verhoogde betrokkenheid en verantwoordelijkheid van leden (Laal, Naseri, Laal & Khattami-Kermanshali, 2013).

In het beoogde idee van het cultuurplatform zou het cultuurplatform de mogelijkheid faciliteren tot contact tussen meerdere cultuuraanbieders onderling. Hierbij bestaat de verwachting dat de verschillende cultuuraanbieders elkaar kunnen ondersteunen bij het organiseren van gezamenlijke evenementen, waardoor er een intensivering van culturele evenementen in de gemeente kan plaatsvinden.

Wanneer culturele instanties inspraak krijgen in de versterking van de cultuursector, vindt er vanaf bottom-up inspraak plaats. Door de samenspraak verdwijnt de top-down benadering van de gemeentelijke overheid, wat duidt op het fenomeen New Public Governance. New Public Governance is een aanpassing op New Public Management en moest inspelen op de tekortkomingen van New Public Management. New Public Management had de loze belofte dat het de effectiviteit van de publieke sector zou vergroten. De wereld waarin wij leven wordt steeds complexer waardoor een veelvormige en specialistische aanpak nodig is. Daarom kan gesteld worden dat New Public Governance is ontstaan vanuit een kennisachterstand. Bij New Public Governance beschikken de uitvoerders over de benodigde praktijk kennis en weten de uitvoerders ook wat nodig is en hoe dat uitgevoerd kan worden (Osborne, 2006).

De toename van autonomie bij New Public Management is doorgezet in New Public Governance. De aanpak van New Public Governance richt zich voornamelijk op samenwerking, participatie en coördinatie (Xu et al., 2015). In de laatste jaren is New Public Governance ingevoerd in zowel overheden als semi-overheden. Een voorbeeld van New Public Governance is publiek-private samenwerkingen, hierbij valt de samenwerking en de uitbesteding van overheidsdiensten naar specialisten duidelijk te zien.

Ingeval kunnen cultuuraanbieders door toepassing van een bottom-up benadering een bijdrage leveren aan het cultuurplatform van de gemeente Waterland. Bij de realisatie van het cultuurplatform kan worden samengewerkt tussen de generalisten en specialisten, waardoor het platform kan aansluiten op de belangen en behoeften van de cultuuraanbieders. Na de voltooiing van het cultuurplatform kan eveneens deze bottom-up aanpak worden voortgezet voor het inhoudelijk vormgeven van Waterlandse cultuurprogramma's. De gemeente Waterland faciliteert middelen die de verwezenlijking uitvoerbaar maken. De rest van de uitvoering ligt naar het idee van New Public Governance bij de specialistische uitvoerders.

3. Methodologische verantwoording

In dit hoofdstuk wordt de gebruikte onderzoeksmethode toegelicht en gerechtvaardigd. De keuze voor de gebruikte methoden, technieken en onderzoekseenheden worden beschreven om inzicht in de uitvoering van het onderzoek te geven. Tevens wordt de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek gewaarborgd.

3.1 Soort onderzoek

De centrale vraag die dit onderzoek tracht te beantwoorden is: *‘Wat is de wenselijkheid en haalbaarheid van een cultuurplatform in de gemeente Waterland, en hoe kan het geïmplementeerd worden?’*. Het onderzoek naar een cultuurplatform in de gemeente Waterland is een uniek onderzoek, aangezien er in de gemeente niet eerder grondig onderzoek is gedaan naar het concept cultuurplatform. Om deze reden is ervoor gekozen om een exploratief onderzoek uit te voeren. Exploratief onderzoek is een flexibel type onderzoek waarbij geprobeerd wordt om vragen te beantwoorden die nog niet eerder uitgebreid onderzocht zijn (Merkus, 2023).

3.2 Methode van dataverzameling

Voor dit onderzoek is besloten om gebruik te maken van een kwalitatieve onderzoeksmethode. Deze methode focust zich op het begrijpen van ervaringen, betekenissen, gedachten en perspectieven van mensen (Bryman, 2016). Dit kan resulteren in een diepgaander begrip in de behoeften en belangen van cultuuraanbieders met betrekking tot een cultuurplatform (Merkus, 2023).

Voor de dataverzameling is gebruikgemaakt van zowel primaire als secundaire data (Bryman, 2016). Secundaire data is verzameld middels het bestuderen van literatuur. Op basis hiervan is het theoretisch kader opgesteld en een methodologische verantwoording weergegeven die beide ondersteuning bieden aan het onderzoek. Daarnaast heeft bestudering en toepassing van de secundaire data bijgedragen aan beantwoording van de deelvragen. Tevens heeft primaire data bijgedragen aan het beantwoorden van de deelvragen. Primaire data is verzameld middels het afnemen van semigestructureerde interviews. Dit heeft ervoor gezorgd dat respondenten in hun eigen woorden kunnen uitdrukken hoe ze tegen de wereld aankijken (Knott, Rao, Summers & Teeger, 2022).

Voorafgaand aan deze interviews is er een topiclijst opgesteld waarin een overzicht is gegeven van de onderwerpen die behandeld dienden te worden en zijn er enkele vragen geformuleerd. Dit heeft ervoor gezorgd dat antwoorden zijn verkregen over de onderwerpen

die besproken moesten worden en tegelijkertijd bood het de vrijheid om de volgorde van de vragen aan te passen en door te vragen op wat de respondent aandroeg (Bryman, 2016; Hermanowicz, 2002). Door in dit onderzoek gebruik te maken van semigestructureerde interviews kregen respondenten de mogelijkheid om uit te leggen hoe ze een cultuurplatform voor zich zien. Daarnaast konden respondenten op hun eigen manier duidelijk maken wat hun behoeften en belangen zijn omtrent een cultuurplatform. Aan de hand hiervan hebben de onderzoekers het beste kunnen bepalen wat er van een cultuurplatform in de gemeente Waterland verwacht wordt.

De topiclijst begon met kennismakingsvragen om de respondent beter te leren kennen en op zijn gemak te stellen. Vervolgens zijn er specifieke vragen gesteld die nodig zijn voor het onderzoek en is de respondent middels probing questions aangemoedigd om het antwoord uit te breiden om zo veel mogelijk informatie te verwerven. Probing questions zijn vervolgvragen die naar specifieke onderdelen of gedachten vragen en zorgen er daardoor voor dat er meer informatie vanuit de respondent vrijkomt (Ostrom & Born, 2013). In het geval van dit onderzoek hebben probing questions ervoor gezorgd dat er een zo volledig mogelijk beeld wordt gecreëerd omtrent de behoeften en belangen van cultuuraanbieders met betrekking tot een cultuurplatform. Dit heeft bijgedragen in het zo goed mogelijk kunnen interpreteren van de data.

De interviews zijn na afloop getranscribeerd en vervolgens gecodeerd. Transcriberen is het proces waarin van een audiofragment een tekstuele versie wordt gemaakt en middels coderen worden thema's waarin de onderzoeker geïnteresseerd is gecategoriseerd (Cope, 2009). Dit heeft gezorgd voor ordening van de verzamelde data en maakte het mogelijk om verbanden te leggen tussen de antwoorden waaruit vervolgens conclusies konden worden getrokken (Bryman, 2016).

Bij het coderen van de interviews zijn drie fases doorlopen. Allereerst zijn de transcripties open gecodeerd. Hierbij zijn labels verbonden aan tekstfragmenten. In dit deel van het proces was het belangrijk om vragen te stellen over de data. Vragen die hierbij geholpen hebben zijn: 'Wat wordt er hier bestudeerd?' 'Wat is de zorg van de respondent?' en 'Wat gebeurt er in de data?'. Het aanpakken van dit proces met behulp van deze vragen heeft ervoor gezorgd dat de labels omvatten wat nuttig is voor het onderzoek (Chametzky, 2016).

In de volgende fase is er axiaal gecodeerd. Door middel van axiaal coderen zijn de labels van het open coderen gesorteerd en samengevoegd tot overkoepelende codes. Bij het sorteren van de labels is er gelet op de context van het tekstfragment, de interactiestrategieën die zijn uitgevoerd en de gevolgen van de strategieën (Kendall, 1999).

In de laatste fase van het coderen is er selectief gecodeerd. Alle data zijn ingedeeld in hoofdcategorieën en vervolgens zijn er verbindingen gelegd tussen de data (Kendall, 1999).

Door gebruik te maken van transcriberen en coderen is de data-analyse vergemakkelijkt en zijn patronen en inzichten in de gegevens geïdentificeerd (Cope, 2009). De resultaten van deze analyse hebben een dieper inzicht verschaft in de wenselijkheid en haalbaarheid van een cultuurplatform in de gemeente Waterland, en hebben tevens richting gegeven aan mogelijke implementatiestrategieën.

3.3 Onderzoekseenheden

De respondenten van cultuuraanbieders zijn verzameld middels stratified sampling. Dit houdt in dat respondenten zijn opgedeeld in subgroepen en vanuit de subgroepen zijn vervolgens respondenten geselecteerd (Knott et al., 2022). Deze categorisering is gemaakt op basis van een lijst met cultuuraanbieders die beschikbaar is gesteld vanuit de gemeente Waterland.

De geselecteerde cultuuraanbieders zijn gebaseerd op haalbaarheid om te interviewen, passendheid binnen het cultuurplatform en representativiteit van de groep cultuuraanbieders. Er zijn voor dit onderzoek in totaal elf cultuuraanbieders geïnterviewd.

Naast cultuuraanbieders zijn er vier beleidsmedewerkers als respondenten verzameld. Deze respondenten betreffen interne en externe beleidsmedewerkers en zijn verzameld middels purposive sampling. Purposive sampling houdt in dat de selectie van de respondenten gebaseerd is op relevante kennis en inzichten (Knott et al., 2022).

3.4 Betrouwbaarheid en validiteit

De betrouwbaarheid van het onderzoek betreft de ‘test-retest reliability’. Dit houdt in dat wanneer het onderzoek herhaald wordt, dezelfde resultaten naar boven zullen komen (Fitzner, 2007). Wat betreft de validiteit van dit onderzoek is er gelet op de interne validiteit en externe validiteit.

Voor het waarborgen van de interne validiteit is er bij de interviews op gelet dat data op dezelfde manier wordt verzameld, zodat er geen andere factoren meespelen.

Daarnaast is er in dit onderzoek gelet op de externe validiteit. Voor externe validiteit moeten de resultaten van het onderzoek generaliseerbaar zijn voor een grotere groep (Fitzner, 2007). In dit onderzoek is het van belang dat veel cultuuraanbieders in het cultuurplatform kunnen samenwerken, dus is het van belang dat de resultaten van dit onderzoek meerdere cultuuraanbieders betreffen. Er zijn daarom meerdere cultuuraanbieders geïnterviewd afkomstig uit verschillende cultuurdomeinen.

De betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek zijn grotendeels afhankelijk van de kwalitatieve interviews en de hoeveelheid onderzoekseenheden. Wegens de tijd en scope van dit onderzoek zijn er in totaal elf cultuuraanbieders en vier beleidsmedewerkers geïnterviewd. De grootte van dit onderzoek zorgt voor een hogere betrouwbaarheid en validiteit. Verder kunnen bepaalde factoren, zoals sociaal wenselijke antwoorden, het onderzoek belemmeren en de validiteit van het onderzoek verminderen. Door middel van probes is de waarschijnlijkheid van sociaal wenselijke antwoorden verminderd, waardoor de validiteit en de betrouwbaarheid van het onderzoek toeneemt.

4. Resultaten van het onderzoek

Om een antwoord te formuleren op de hoofdvraag is er middels kwalitatief onderzoek data verzameld. In dit hoofdstuk zullen de resultaten van dit onderzoek worden gepresenteerd aan de hand van drie deelvragen, die gezamenlijk een antwoord vormen op de hoofdvraag.

4.1 Werkwijze cultuurplatforms van andere gemeenten in de regio

De eerste deelvraag uit dit onderzoek betreft: *“Welke vormen van cultuurplatforms hebben andere gemeenten in de regio?”*. Deze deelvraag onderzoekt de werkwijze van andere gemeenten in de regio met betrekking tot een cultuurplatform. Hierbij is gekeken naar de organisatie van een cultuurplatform en de motivatie om wel of geen cultuurplatform op te zetten.

De gemeente Waterland is onderdeel van de regio Zaanstreek-Waterland en deze regio bestaat uit 7 gemeenten. De overige gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland en Zaanstad. De resultaten die een antwoord formuleren op deze deelvraag zijn gebaseerd op de gemeenten Edam-Volendam, Purmerend en Landsmeer.

4.1.1 Gemeente Edam-Volendam

Gemeente Edam-Volendam heeft een cultuurplatform en informatie wat betreft de organisatie en vormgeving wordt weergegeven op een website. De gemeente heeft een cultuurplatform opgericht met als doel: *“Het Cultuurplatform Edam-Volendam beoogt kunst en cultuur in de gemeente te ontwikkelen, te versterken en het aanbod ervan te promoten”* (Cultuurplatform Edam-Volendam, z.d.). Dit doen ze door middel van verschillende activiteiten, zoals het introduceren van een gemeentelijke culturele jaarthema, het organiseren van een kunstmaand die jaarlijks in oktober plaatsvindt, de weergave van het lokale aanbod in een cultuuragenda en tot slot het ondersteunen van overkoepelende projecten en campagnes (Cultuurplatform Edam-Volendam, z.d.).

Naast deze activiteiten zorgt het platform voor afstemming met het gemeentelijk cultuurbeleid en wordt nauwlettend alle aspecten van kunst en cultuur binnen de gemeente in de gaten gehouden, zodat indien nodig een gesprek kan worden aangegaan om het culturele aanbod te versterken. Ook vormt het platform een gesprekspartner en geven ze aan lokale instellingen en overheid gevraagd en ongevraagd advies. Bovendien bevordert het verbinding, samenwerking en afstemming tussen de deelnemers (Cultuurplatform Edam-Volendam, z.d.).

Betreft de organisatie van het cultuurplatform organiseren Cultuur Edam-Volendam en Stichting Kunst minimaal drie keer per jaar een overleg waarbij het Cultuurplatform bij elkaar komt. Daarnaast wordt door de gemeente het platform op inhoudelijk en organisatorisch gebied ondersteund (Cultuurplatform Edam-Volendam, z.d.).

4.1.2 Gemeente Purmerend

De gemeente Purmerend heeft een werkwijze die vergelijkbaar is met die van een cultuurplatform, maar noemen het geen cultuurplatform aangezien het niet geïnstitutionaliseerd is. In Purmerend wordt er daarom gerefereerd aan een cultureel overleg. Een beleidsmedewerker van Purmerend zegt hier het volgende over: *“We hebben een groep van culturele aanbieders die wel bij elkaar komt, culturele organisaties. En daar zitten we als gemeente ook wel bij, het is dus inderdaad nadrukkelijk niet ons eigen platform dat wij als gemeente hebben opgericht en het is niet geïnstitutionaliseerd. Dus we noemen het niet officieel cultuurplatform, maar we hebben wel een soort van groep waarin het veld elkaar spreekt een paar keer”* (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024).

Het cultureel overleg wordt niet direct gefinancierd vanuit de gemeente, wel worden er subsidies uitgedeeld aan diverse cultuuraanbieders die deelnemen aan de Purmerendse versie van een cultuurplatform. De bedoeling van deze subsidies, in plaats van subsidies aan het cultuurplatform, wordt door de beleidsmedewerker als volgt uitgelegd: *“In plaats van dat wij budget beschikbaar stellen aan een club mensen die straks gaat bepalen wat er gezamenlijk moet doen, geven wij liever dat geld rechtstreeks aan de organisaties en het veld om zoveel mogelijk aanbod voor onze inwoners te creëren”* (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024).

Er wordt dus prioriteit gegeven aan cultuuraanbod voor de inwoners van Purmerend. Een deel van deze subsidies die de cultuuraanbieders krijgen wordt wel gebruikt voor de organisatie van het cultuurplatform. Echter, niet alle cultuuraanbieders in het cultuurplatform krijgen een subsidie van de gemeente. Hierdoor is het belangrijk dat cultuuraanbieders mee willen doen vanuit intrinsieke overtuiging. *“Voor ons werkt dit heel goed, dat het ook vanuit hun komt, omdat dan ook het belang daar zit en dat ook gewoon die samenwerking vanuit eigen intrinsieke overtuiging (van de cultuuraanbieders) tot stand komt, in plaats van dat wij dat als gemeente afdwingen”* (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024).

De intrinsieke overtuiging van de cultuuraanbieders is van belang voor bewerkstelling en het onderhouden van het cultuurplatform en voor het bevorderen van samenwerkingen onderling. Het grootste deel van het onderhouden van het cultuurplatform komt vanuit de cultuuraanbieders zelf, maar de gemeente probeert wel waar nodig te helpen. De gemeente Purmerend heeft een beter overzicht van mogelijke samenwerkingspartners en kan helpen cultuuraanbieders te verbinden. Ze delen hun netwerk met de cultuuraanbieders en helpen waar nodig om zo samenwerkingen te bevorderen en het cultuuraanbod te vergroten: *“Je hebt misschien wel één of twee samenwerkingspartners waar je producties of uitvoeringen mee doet, maar je kunt niet het hele veld in oenschouw (als cultuuraanbieder) hebben. Wij als gemeente kunnen dat wel en vandaar dat we ook in het kader van die visie nu aan het kijken zijn hoe we die bij elkaar kunnen brengen. Dus daar faciliteren wij vooral”* (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024).

In het kort is de werkwijze van het cultureel overleg binnen de gemeente Purmerend vergelijkbaar met de werkwijze van een cultuurplatform. Het cultureel overleg is alleen niet geïnstitutionaliseerd vanuit de gemeente, maar gefocust op de intrinsieke overtuiging van cultuuraanbieders waardoor het geen cultuurplatform wordt genoemd. De cultuuraanbieders willen meedoen aan het cultureel overleg en gebruiken de subsidies om het cultuuraanbod te vergroten en samenwerkingen aan te gaan. De gemeente helpt met het bevorderen van samenwerkingen door haar netwerk te delen met de cultuuraanbieders om samenwerkingspartners met cultuuraanbieders te verbinden.

4.1.3 Gemeente Landsmeer

In 2019 heeft gemeente Landsmeer cultuuraanbieders uitgenodigd om verkennende gesprekken te voeren om te inventariseren waar de behoeftes liggen. Deze gesprekken hebben vervolgens geleid tot een cultuurvisie en de wens om een cultuurplatform op te richten. De functie van dit cultuurplatform is als volgt: *“Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de gemeente, een verbindende factor zijn, het versterken van het cultuuraanbod en ook het zichtbaar maken van het cultuuraanbod”* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Het cultuurplatform is uiteindelijk opgericht door een groep van vijf enthousiaste partijen en zij hebben verschillende onderdelen geïnitieerd. Allereerst hebben ze een cultuurgids ontwikkeld, wat het volgende inhoudt: *“In de cultuurgids die vorig jaar is uitgebracht hadden alle cultuuraanbieders op het gebied van kunst, muziek, beeldende kunst en dorpshuizen de mogelijkheid om zichzelf te presenteren en ook hun aanbod daarin op te laten nemen. Deze gids is bij alle inwoners huis aan huis verspreid, en zit bijvoorbeeld ook*

in het welkomstpakket voor nieuwe inwoners , zodat ze direct zien wat er allemaal mogelijk is in de gemeente Landsmeer'' (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024). Daarnaast hebben ze een cultuurprijs geïntroduceerd: *‘Zij hebben een prijs in het leven geroepen die dan tweejaarlijks uitgereikt kan worden aan een persoon die zich echt enorm inzet voor cultuur, dus dat hoeft niet perse een kunstenaar of muzikmaker te zijn, maar dat kan juist ook iemand zijn die organisatorisch heel veel betekent voor de gemeente Landsmeer''* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024). Tot slot hebben ze een kijkje in de keuken georganiseerd: *‘Iedereen die betrokken is bij cultuuraanbod kreeg de uitnodiging om een kijkje in de keuken te nemen bij een andere aanbieder en daar was dan ook het doel om elkaar beter te vinden en het aanbod te versterken''* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Het cultuurplatform draait op vrijwillige basis en vergt een proactieve houding vanuit de deelnemende partijen. De gemeente vormt geen onderdeel van het cultuurplatform maar heeft een faciliterende rol. Ze zijn een contactpersoon om subsidies aan te vragen en financieren de geïnitieerde activiteiten. Daarnaast is de gemeente aanwezig bij overleggen om mee te denken en eventueel adviezen te geven (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Echter, zowel de gemeente als de deelnemende cultuuraanbieders hebben een aantal barrières ondervonden. Allereerst is er vanuit cultuuraanbieders weinig animo om zich aan te sluiten bij het cultuurplatform wegens de vrijwillige inzet die geleverd moet worden: *‘Dat zit hem dan deels in tijd, mensen zijn al zo druk, het verenigingsleven draait al vaak om vrijwilligerswerk, waardoor ze dit er dan niet bij kunnen doen''* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024). Daarnaast is voor een aantal cultuuraanbieders het volgende onduidelijk: *‘Hoeveel investeer je en wat krijg je er zelf voor terug''* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Uiteindelijk hebben de partijen die het cultuurplatform hebben opgericht zich ook verkeken op de hoeveelheid werk die het met zich meebrengt. Hierdoor hebben een aantal partijen zich teruggetrokken waardoor het cultuurplatform nog maar uit twee partijen bestaat die het samen niet kunnen waarborgen om het staande te houden. Een beleidsmedewerker van de gemeente Landsmeer geeft aan dat er het volgende nodig is: *‘Wat je nodig hebt is iemand die de kar trekt, dus je hebt echt een bevlogen iemand nodig die de meerwaarde ziet van een cultuurplatform, die een verbinder is, die er ook goed in is om fondsen te werven, de boer op*

te gaan, dus je hebt echt iemand nodig die daar heel actief mee is en wij hebben gemerkt dat het daarmee staat of valt'' (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Een andere barrière is dat het cultuurplatform geen formeel orgaan is. Dit houdt in dat het cultuurplatform niet geregistreerd is als een stichting of vereniging en hierdoor is het niet in staat om fondsen aan te vragen. Daarbij mag de gemeente niet rechtstreeks een subsidie geven. Er werd daarom het volgende advies gegeven: *‘Als Waterland een Cultuurplatform in het leven roept, dan zou ik er voor pleiten dat het direct een formeel instituut is, zoals een stichting, of een vereniging. Hiermee wordt het een formele partij welke ook aanspraak maken op gelden, want er zijn best wel heel veel provinciale- en landelijke fondsen die je kan aanschrijven, maar dat ging hier niet’* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

Ook wordt geadviseerd om vanuit de gemeente goede afspraken te maken met de cultuuraanbieders omtrent de verwachtingen en wensen. Cultuuraanbieders en de gemeente kunnen namelijk andere verwachtingen hebben en dat heeft voornamelijk betrekking op het financiële plaatje en de verantwoordelijkheden. Dit resulteert in het volgende advies: *‘Verder is het denk ik heel erg belangrijk om goede afspraken te maken als gemeente van wat verwachten wij, wat zijn onze wensen en vooral ook aan deelnemers duidelijk te maken wat kunnen we bieden en ook beseffen dat het gewoon echt, als je het goed wilt doen, heel veel tijd van iemand vraagt’* (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024).

4.2 Mogelijkheden voor de realisatie van een cultuurplatform

Voor de implementatie van een cultuurplatform in de gemeente Waterland is het van belang om inzicht te verkrijgen in de mogelijkheden en haalbaarheid. Dit is onderzocht aan de hand van de volgende deelvraag: *‘Welke mogelijkheden zijn er voor de realisatie van een cultuurplatform?’*. Hierbij is gekeken naar de financiële, facilitaire en organisatorische aspecten.

4.2.1 Financiering

In een gesprek met de burgemeester van de gemeente Waterland werd duidelijk gemaakt dat er geen geld is vanuit de portefeuille cultuur voor een cultuurplatform (Burgemeester Waterland, persoonlijke communicatie, 12 maart 2024). Dit betekent dat voor de

bewerkstelling van een cultuurplatform een andere manier gevonden moet worden voor financiering.

De eerste mogelijkheid is beroep doen op het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA legt een fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2023). In deze regionale aanpak is er geld beschikbaar voor verschillende initiatieven binnen het GALA. Cultuur kan hier een rol in spelen, maar op dit moment wordt er vanuit het GALA nog geen geld besteed aan cultuur in de gemeente Waterland. Dit betekent dat, mocht het GALA besluiten in cultuur te willen investeren, een cultuurplatform een reële optie is (Beleidsmedewerker gemeente Waterland, persoonlijke communicatie, 25 maart 2024).

Daarnaast is de mogelijkheid voor een vergelijkbare vorm als in de gemeente Purmerend waar er beroep wordt gedaan op de vrijwilligheid van de cultuuraanbieders. Hierbij is het belangrijk dat de cultuuraanbieders een intrinsieke overtuiging hebben van het nut van een cultuurplatform en er tijd en moeite in willen steken. Door een cultuurplatform op te zetten op basis van vrijwilligers van cultuurorganisaties worden er geen extra kosten gemaakt door de gemeente naast de subsidies die al aan de cultuurorganisaties toegekend zijn. De gemeente Purmerend die deze vorm van een cultuurplatform hanteert benadrukt de intrinsieke overtuiging van cultuuraanbieders voor een cultuurplatform als essentiële succesfactor (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024). Het is dus van belang dat de cultuuraanbieders in de gemeente Waterland positief kijken naar een cultuurplatform en er ook zelf moeite in willen stoppen om het platform te onderhouden. Een barrière die speelt in de opzet van het cultuurplatform als het geen formeel orgaan is, is dat er geen directe subsidies toegekend kunnen worden (Beleidsmedewerker Landsmeer, persoonlijke communicatie, 8 mei 2024). Hierbij wordt als advies gegeven dat het cultuurplatform als stichting of vereniging wordt opgericht, zodat het in staat is om fondsen aan te vragen en subsidies te ontvangen.

De gemeente Waterland kan hier ook een rol in spelen door haar netwerk te delen met de cultuuraanbieders. Dit gebeurt ook in de gemeente Purmerend, waarbij Purmerend potentiële samenwerkingspartners verbindt met cultuuraanbieders.

4.2.2 Faciliteiten

Vanuit de gemeente kunnen faciliteiten voor bijeenkomsten beschikbaar gesteld worden (Burgemeester Waterland, persoonlijke communicatie, 12 maart 2024). Er zijn verschillende zalen in het gemeentehuis waar bijeenkomsten georganiseerd kunnen worden.

Een andere mogelijkheid is dat cultuuraanbieders elkaar uitnodigen bij hun organisatie. Dit is ook de manier waarop bijeenkomsten in de gemeente Purmerend worden georganiseerd. Eens in de zoveel tijd komen de cultuuraanbieders langs bij een cultuuraanbieder en wordt er een korte rondleiding gegeven. Op deze manier worden de kosten voor een bijeenkomst beperkt.

4.2.3 Organisatie

De meerderheid van de cultuuraanbieders geeft aan interesse te hebben om één à twee keer per jaar een culturele bijeenkomst bij te wonen. Voor de organisatie van deze bijeenkomst is de inzet van vrijwilligers vanuit cultuuraanbieders nodig. Dit blijkt mogelijk een groot probleem te worden, aangezien er een tekort aan vrijwilligers wordt ervaren.

Het probleem etaleert echter wel het gegeven dat veel cultuuraanbieders met eenzelfde obstakel zitten, namelijk het vinden van vrijwilligers voor bestuursposities: *“Het is ook bij ons een groot probleem om mensen echt aan, zeg maar als vrijwilliger aan de slag te krijgen. Dat merk je bij bestuurssamenstellingen en op het moment dat je eraan toe bent, ikzelf ben nu zes jaar voorzitter, nou het is eigenlijk, vind ik zelf te lang. Niet omdat ik er geen zin meer in heb, maar gewoon en het is best veel wel werk, maar ik vind dat het gezonder is voor een vereniging als er regelmatig wisselingen in het bestuur komen”* (Gemengd Koor Broek in Waterland, persoonlijke communicatie, 3 april 2024). Als cultuuraanbieders op dit moment al moeite hebben met het vinden van vrijwilligers voor hun eigen organisatie, is het des te uitdagender om vrijwilligers te vinden voor het organiseren van een culturele bijeenkomst.

Een voordeel van het cultuurplatform is dat cultuuraanbieders worden verbonden en aangezien cultuuraanbieders met dezelfde problemen kampen, kan er ook samen worden nagedacht over oplossingen voor dit soort problemen. Door middel van het verbinden van mensen en het bundelen van krachten, kunnen cultuuraanbieders mogelijk het vrijwilligersprobleem verhelpen.

4.3 Behoeften en belangen van cultuuraanbieders omtrent een cultuurplatform

De laatste deelvraag behandelt de behoeften en belangen van cultuuraanbieders in de gemeente Waterland en luidt als volgt: *‘Wat zijn de behoeften en belangen van cultuuraanbieders voor een cultuurplatform in de gemeente Waterland?’*. Middels deze deelvraag wordt inzicht gegeven in de huidige gebreken en verlangens van cultuuraanbieders in de gemeente Waterland. Door de behoeften en belangen van cultuuraanbieders centraal te stellen, stelt het cultuurplatform hen in staat hun publieksbereik uit te breiden en de barrières, zoals beperkte bereikbaarheid en het tekortschieten van facilitaire voorzieningen, te verbeteren (Spanjers, 2011). Dit initiatief is niet alleen een middel voor groei, maar ook een overbrugging naar een bredere erkenning binnen en buiten de gemeenschap. Het uiteindelijke doel is een levendige en duurzame culturele omgeving te creëren waarin alle partijen kunnen gedijen.

4.3.1 Waarde van cultuur

Allereerst is gebleken dat er een grote voorliefde is voor de cultuur die zich afspeelt in de gemeente. Er is daarom ook een zorg die telkens weer wordt aangehaald door de cultuuraanbieders. Tussen de cultuuraanbieders heerst een bepaald gevoel dat cultuur wordt vergeten wanneer het aankomt op de verdeling van aandacht en financiën vanuit de gemeente: *“Iedereen wil aandacht en tijd in het veld maar ja, laten we de cultuur inderdaad alsjeblieft niet vergeten. Er gebeurt ontzettend veel hier in Waterland. Want ik denk veel meer in vergelijking dan bij andere gemeenten met hetzelfde aantal inwoners, maar we hebben geen platform, letterlijk en figuurlijk, hè”* (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Dit citaat benadrukt het belang van een cultuurplatform in de gemeente Waterland. De spreker wijst op de aanzienlijke culturele activiteiten die plaatsvinden binnen de gemeente, mogelijk zelfs meer dan in andere gemeenten van vergelijkbare grootte. Het gebrek aan een platform wordt gezien als een gemis voor de ondersteuning en zichtbaarheid van deze activiteiten.

Het belang van een platform komt onder andere voort uit de behoefte om aandacht en tijd effectief te verdelen binnen de culturele sector. Het platform zou de rijke culturele activiteiten van Waterland niet alleen herkenbaar maken, maar zorgt ook voor waardering en betrokkenheid bij een breder publiek. Het benadrukt de noodzaak voor een gecentraliseerde plaats die zowel een fysieke als symbolische ruimte biedt voor de presentatie en interactie

van culturele initiatieven. Dit zou de culturele aanwezigheid binnen Waterland versterken, wat essentieel is gezien de omvang en het unieke aanbod van de gemeente.

4.3.2 Tekortkomingen en verlangens betreft samenwerkingen

Het bevorderen van samenwerkingen is een van de doelen van een cultuurplatform. Er is daarom gekeken naar het huidige verloop, de totstandkoming, de positieve aspecten en mogelijke barrières die kunnen ontstaan bij samenwerkingen. Dit biedt een waardevol inzicht in de huidige tekortkomingen en verlangens van cultuuraanbieders met betrekking tot samenwerkingen.

Op dit moment vinden er verschillende samenwerkingen plaats binnen de gemeente Waterland en deze samenwerkingen variëren in aard en omvang. De samenwerkingen vinden plaats tussen cultuuraanbieders binnen hetzelfde domein, tussen verschillende domeinen, en met instanties buiten de culturele sector.

De cultuuraanbieders staan over het algemeen positief tegenover samenwerking en zien de voordelen ervan in. Cultuuraanbieders lopen vaak tegen gedeelde problematiek aan en geven aan dat middels samenwerkingsverbanden krachten kunnen worden gebundeld, onder andere op het gebied van talent, middelen en financiën: *‘Als ik het vergelijk met 3 jaar geleden is alles toch wel een stukje duurder geworden om in te huren. En dan gaat het ook om het licht, om het geluid, om het huren van een tent en noem het allemaal maar op. Dus al zou je krachten kunnen bundelen, dan zou dat misschien ook een voordeel kunnen opleveren, omdat je je gebied waar je sponsors kan binnenhalen dan ook groter wordt’* (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Bovendien kan samenwerking waardevol zijn voor het uitwisselen van ideeën en het geven van tips aan elkaar, waardoor men elkaar kan aanvullen en van elkaar kan leren. Er is onder andere behoefte aan informatie-uitwisseling over marketing, publieke communicatie en financiering: *‘Als veel verenigingen er gebruik van maken, dan kun je natuurlijk ook letterlijk inderdaad bij wijze van spreken financiële verslaglegging of van dingen die iedere vereniging moet doen, kun je dat met elkaar combineren en tips van elkaar krijgen, waardoor dat makkelijker zou worden’* (Ilpendams fanfare, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Middels samenwerking ontstaan er ook culturele verbintenissen, waarbij er samen plannen kunnen worden gemaakt om het culturele aanbod te verrijken. Daarbij kan er door samenwerking worden overlegd wanneer welke culturele activiteit plaatsvindt, zodat cultuuraanbieders elkaar niet in de weg lopen en er geen ongewenste overlap van activiteiten plaatsvindt: *‘Nee, in plaats van dat je de kunstexpositie en de opera op dezelfde avond hebt,*

kan je dat beter afstemmen. Of concert van de big band inderdaad en dan met jouw opera en dan loop je in dezelfde vijver te vissen'' (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

De uitdaging ligt in het gegeven dat cultuuraanbieders over het algemeen samenwerking graag zouden willen bevorderen om optimaal te kunnen profiteren van de positieve aspecten die het teweeg brengt, maar niet altijd op de hoogte zijn van de mogelijkheden buiten hun eigen netwerk en kern: *'We hadden een gesprek over die gedichten in de verschillende kernen en dan liet de burgemeester vallen; in Uitdam zitten een heleboel kunstenaars, en dan denk ik oh wat grappig dat wist ik echt helemaal niet, dus het is heel leuk om dat soort informatie wel te hebben, maar het is altijd de vraag hoe kom je eraan''* (Dichterskring Waterland, persoonlijke communicatie, 12 april 2024).

Een cultuurplatform kan hierbij dienen als middel om inzicht te krijgen in het aanbod van verschillende cultuuraanbieders binnen de gemeente, waardoor het netwerk kan worden vergroot en samenwerkingen kunnen worden bevorderd.

Er zijn echter wel enkele barrières die mogelijk kunnen ontstaan bij samenwerkingen binnen de gemeente Waterland die in acht moeten worden genomen om de behoeften en belangen van cultuuraanbieders te waarborgen. De kernen binnen de gemeente zijn vooral gericht op zichzelf en hechten veel waarde aan hun eigen gedachten en manier van werken. Vernieuwing en het aannemen van ideeën van anderen wordt als lastig ervaren en kan een uitdaging vormen: *'De andere groepen, zoals Oud-Monnickendam, dat zijn toch ook wel een groep mensen die gewoon heel close met elkaar is en al zoveel jaren dingen doen. Vernieuwing is altijd heel lastig is mijn ervaring en dus ben ik heel benieuwd''* (Stichting Uit de Kunst Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Daarnaast kan groeps grootte van invloed zijn op de samenwerking, wanneer de groep te groot is kan samenwerking ingewikkeld en inefficiënt worden: *'Tegelijkertijd als je een hele concrete praktische agenda hebt of een bespreekpunt, en er zit veertig/vijftig man aan tafel is dat ook ingewikkeld''* (Beleidsmedewerker Purmerend, persoonlijke communicatie, 15 april 2024).

Tot slot bestaat het risico dat bij samenwerkingen geen adequate afspraken worden vastgelegd, wat mogelijk kan leiden tot benadeling van bepaalde betrokken partijen: *'Wat niet goed gegaan is, is dat vanaf het begin af hebben zij alle subsidies aangevraagd en toen ik daarbij kwam kreeg ik maar één à twee subsidies waardoor ik nu dat gat heb. Dus samenwerken is goed, maar financiën moeten dan goed verdeeld worden. Het is ook niet met*

kwaad wil gebeurd, maar het is gebeurd'' (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

4.3.3 Beschikbaarheid en inzetbaarheid van vrijwilligers

Een opvallend gegeven uit de interviews is dat cultuuraanbieders regelmatig aangeven last te hebben van tekortkoming van vrijwilligers. Aangezien er weinig financiële middelen beschikbaar zijn vanuit zowel de gemeente als de cultuuraanbieders zelf, zijn de cultuuraanbieders erg afhankelijk van vrijwilligers: *“Nou, ik heb nu weer behoefte aan nieuwe vrijwilligers hoor, jazeker. Kijk, als wij zes dagen in de week open zijn, dan hebben we vier mensen per dag nodig, dat is wel een grote taak. Maar vrijwilligers, dat is echt het probleem, hoor je bij alle organisaties. Er zijn in Edam ook museumdagen dicht en zijn vorig jaar ook dagen dicht geweest, omdat we vrijwilligerstekort hadden. VVV is veel minder open dan ze zouden willen omdat ze te weinig vrijwilligers hebben en je hoort het overal. Vorig jaar hebben we al een stuk of tien vrijwilligers kunnen werven. Daar zijn we heel erg blij mee, maar dat komt ook omdat het hier heel leuk is”* (Waterlands Museum De Speeltoren, persoonlijke communicatie, 10 april 2024). De uitspraak van de spreker onderstreept het ‘belang’ van vrijwilligers binnen de operationele structuur van culturele organisaties. Deze behoefte aan vrijwilligers wordt gepresenteerd als een urgente kwestie die direct invloed heeft op de dagelijkse functionaliteit en openstelling van dergelijke instellingen. Het 'belang' in deze context draait om de essentiële rol die vrijwilligers spelen in het mogelijk maken van regelmatige openingstijden en het aanbieden van diensten aan het publiek. Zoals de spreker aangeeft, vereist het openhouden van een locatie zes dagen per week een aanzienlijk aantal vrijwilligers – in dit geval vier personen per dag. Het tekort aan vrijwilligers heeft al geleid tot het sluiten van het museum op bepaalde dagen, wat aantoont hoe kritisch de situatie is.

Dit probleem is niet uniek voor de organisatie van de spreker; het wordt breed ervaren binnen de culturele sector. Veel culturele instellingen, zoals het museum in Edam en VVV, zijn minder vaak open dan gewenst vanwege een tekort aan vrijwilligers. Het 'belang' van vrijwilligers wordt hierdoor nog verder benadrukt, omdat hun aanwezigheid of afwezigheid directe gevolgen heeft voor de toegankelijkheid van cultuur voor het publiek.

De gewenste situatie van de cultuuraanbieders loopt vast op een tekort aan vrijwilligers, maar dit kan mogelijk middels een centraal punt worden aangepakt. Er wordt namelijk wel gesteld dat er vrijwilligers beschikbaar zijn die wellicht naar een andere organisatie zouden kunnen gaan: *“Terugkomend op het vorige punt hebben ook sportverenigingen moeite met mensen vinden. Dus de kantine, de fluitdiensten, het rijden en*

ja, vroeg of laat sijpelt dat natuurlijk ook door naar dit soort activiteiten. Want voor zo'n operanacht heb je een bak aan vrijwilligers nodig die willen repeteren dinsdag en donderdagavond, teksten leren, zingen, decorbouwers, het licht. Het is al een paar keer heel goed gelukt maar over het algemeen wordt het wel moeilijker. Om mensen te mobiliseren daarvoor. Wij ervaren daar zelf geen hinder van, dus het zou best kunnen dat wij vrijwilligers die hiervoor openstaan kunnen delen'' (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024). Een cultuurplatform kan de gedeelde problematiek centraal stellen en samenwerking stimuleren waardoor middelen gedeeld kunnen worden en het gebrek aan vrijwilligers verminderd kan worden.

Daarnaast bevestigt dit interview het belang van een goed ontworpen en breed ondersteund cultuurplatform, dat niet alleen de culturele activiteiten binnen Waterland versterkt, maar ook zorgt voor een duurzame betrokkenheid en ontwikkeling van de culturele sector in de gemeente.

4.3.4 Ondersteuning voor administratieve taken

Uit de interviews blijkt dat het voor cultuuraanbieders ook noodzakelijk is om voldoende financiën te hebben om niet alleen zichzelf staande te houden, maar ook om zichzelf los te kunnen koppelen van de administratieve last die zij ervaren door bijvoorbeeld een extra betaald personeelslid aan te nemen. Dit zou niet alleen de last van de cultuuraanbieder doen afnemen, maar ook de drukte die de gemeente ervaart door aanvragen van financieringen, subsidies en algemene vragen over regels: *“We zijn natuurlijk aan het schrappen om het allemaal financieel rond te krijgen, maar het is heel fijn als je naast het cultuurloket bij de gemeente iets hebt waar je dan terecht komt met je vragen en die initiatieven, omdat je niet al te veel voorkomt, want dan krijg je € 500 of € 1.000 goed, dus best wel veel werk om het aan te vragen, denk ik van ja is het de moeite, en je hebt natuurlijk soms vergunningen nodig en dat dat snel en relatief makkelijk kan. Natuurlijk moeten we voldoen aan de eisen die we hebben besproken. Maar ja, is dat wel een corveetaak die erbij hoort? Ja, daar zou zo'n loket wel handig voor zijn, denk ik”* (Cultuurnacht Waterland, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

De uitspraak van de voorzitter van de Cultuurnacht raakt aan het belang, omdat het de noodzaak onderstreept om aan bepaalde besproken eisen te voldoen. Hoewel deze verantwoordelijkheden mogelijk als een last worden ervaren, een soort corvee, erkent de spreker dat een cultuurloket hierbij van grote waarde zou zijn. Dit kaart het belang van cultuuraanbieders aan om niet zelf onderzoek te moeten doen voor simpele kwesties. Zo'n

loket of platform zou de last van deze essentiële administratieve, maar mogelijk als zwaar ervaren taken, kunnen verlichten. Het illustreert het belang van het hebben van ondersteunende structuren of hulpmiddelen om de organisatorische uitdagingen die bij culturele evenementen komen kijken, te vergemakkelijken.

Het belang hier is tweeledig: het onderkent de essentie van het voldoen aan normen voor succesvolle evenementen en tegelijkertijd het praktische voordeel van het cultuurloket dat dit proces efficiënter zou maken.

4.3.5 Gewenste vormgeving van een cultuurplatform

De cultuuraanbieders in de gemeente Waterland hebben een aantal verwachtingen en eisen voor de vormgeving van het cultuurplatform. Ten eerste werd geïnventariseerd of er behoefte is aan een cultuurplatform, dit bleek weldegelijk het geval te zijn: *‘Ja, ik denk sowieso dat het een goed idee is als daar een soort van platform is’* (Gemengd Koor Broek in Waterland, persoonlijke communicatie, 3 april 2024).

Ten eerste moet worden nagedacht of de bijeenkomst online of fysiek zal plaatsvinden. Er waren een aantal voorstanders van een fysieke bijeenkomst en een aantal voor een online bijeenkomst. Bij deze laatste groep was de meerderheid van de respondenten van mening dat als het om een grotere groep gaat, vanaf meer dan tien man, dat online niet meer prettig bijeenkomt. Vanaf die groeps grootte slaat de voorkeur om naar een fysieke bijeenkomst: *‘Kijk in de basis is online makkelijker hè? Ik bedoel, dit is ook makkelijker dan dat we bij wijze van spreken ergens fysiek hebben afgesproken. Ik denk wel stel dat je iets in een grote groep doet met twaalf man ja, ik ken online meetings met twaalf man. Iedereen gaat elkaar in chatten, de helft heeft zijn microfoon uit en zijn video uit en die is er alleen bij voor het idee. En de andere helft praat allemaal door elkaar heen. Maar voor kleine één op één, als je een vereniging eventjes wat moet vragen, is het handiger als dat online kan’* (Ilpendams fanfare, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Voor de frequentie van de bijeenkomst waren de cultuuraanbieders gelijkgestemd. Nagenoeg iedereen gaf aan een voorkeur voor een à twee keer per jaar te hebben: *‘Twee keer per jaar, dan heb je denk ik wel een beetje de max. Waar ik in elk geval tijd voor zou hebben. Ja, en ik denk dat je in twee keer prima het komende jaar kan bespreken’* (De Waterlandse Kunstkring, persoonlijke communicatie, 11 april 2024). Ook werd opgemerkt dat bij het inplannen van de bijeenkomst rekening moest worden gehouden met het culturele seizoen, waarbij de maanden oktober en maart werden aangeraden.

Zoals benoemd wordt in de gemeente Purmerend een soortgelijke culturele bijeenkomst gedragen door de vrijwilligheid van de cultuuraanbieders. Aangezien er weinig middelen vanuit de gemeente Waterland beschikbaar zijn waarmee een cultuurplatform gefinancierd kan worden zou dit een ideale oplossing zijn. Echter gaven weinig cultuuraanbieders aan te verwachten dat iemand binnen de vereniging naast hun vrijwillige bijdrage ook nog eens vrijwillig wilde bijdragen aan de culturele bijeenkomst: *‘Ik moet heel eerlijk zeggen, ik weet niet of je daar heel makkelijk, bij welke vereniging dan ook mensen voor kunt vinden. Dus ik denk dat dat best wel lastig zou zijn (...). Ik zou er in ieder geval niet aan willen beginnen, zeg ik heel eerlijk’* (Ilpendams fanfare, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

Tevens kan uit de verzamelde data de conclusie worden getrokken dat aan de bijeenkomst structuur moet worden gegeven en de mensen enkel bijeenbrengen niet gewenst blijkt. Een andere eis blijkt dat het niet te veel vergaderen moet zijn: *‘We hebben allemaal een baan ernaast en we doen dit allemaal als vrijwilligers. Dus wil je naar een borrel gaan in je privétijd, dan moet het wel echt iets te bieden hebben, dus dan moeten die aanbieders van cultuur daar echt wel met een soort presentatie komen ofzo, over welke talenten zij hebben en wat zij kunnen bieden’* (Neeltje Pater, persoonlijke communicatie, 10 april 2024).

Tijdens de interviews is ook geïnventariseerd of de cultuuraanbieders behoefte hadden aan een online platform. In het geval van een online omgeving vond het merendeel het cruciaal dat het ook iets voor de burgers oplevert, bijvoorbeeld door een culturele agenda. De respondenten gaven aan niet te verwachten dat de gemeente dit faciliteert, aangezien de SPW deze al succesvol publiceert: *‘Daarbij hebben we een vrij goede agenda die online staat van de SPW, Stichting Promotie Waterland. Die plaatsen ook altijd dingen en dat wordt eigenlijk wel goed gelezen, die nieuwsbrief ook’* (De Waterlandse Kunstkring, persoonlijke communicatie, 11 april 2024).

Het idee van een online forum is geopperd, maar niet iedereen zag hier de toegevoegde waarde van in. De kans op het verloederen van een online platform werd vrij groot geacht. Zo wordt verwacht dat het niet up-to-date gehouden zal worden, bovendien gaven sommige respondenten aan dat ze waarschijnlijk zouden vergeten hierop in te loggen: *‘Nou, het hangt af van de activiteiten, want als je inderdaad bij wijze van spreken elke week ofzo in moet loggen om te kijken of er toevallig nog iets nieuws staat, dat gaat niemand doen’* (Ilpendams fanfare, persoonlijke communicatie, 5 april 2024).

In tegenstelling tot het forum kreeg een website als aanvullend informatiepunt wel draagvlak. Hierop zou bijvoorbeeld een lijst van actuele cultuuraanbieders kunnen komen en

aanvullende informatie zoals subsidies: *“En misschien ook een iets duidelijker beeld van wat voor subsidies er bijvoorbeeld mogelijk zijn binnen de gemeente”* (Gemengd Koor Broek in Waterland, persoonlijke communicatie, 3 april 2024). Echter, keerde de vraag of de gemeente Waterland de website actueel zou houden hier weer terug: *“Maar dat moet dus wel dan up to date zijn en worden gehouden. Dat het niet zo'n soort dingetjes ergens in een achteraf kast van de sites van de gemeente is, wat één keer gemaakt wordt en waar nooit meer iemand naar kijkt”* (De Waterlandse Kunstkring, persoonlijke communicatie, 11 april 2024).

5. Conclusie

De burgemeester van Waterland heeft het culturele erfgoed hoog in het vaandel staan en kwam met het initiatief om een verkennend onderzoek uit te voeren naar een cultuurplatform in de gemeente. Met behulp van een cultuurplatform in de gemeente zouden er meer samenwerkingen aangegaan kunnen worden en het culturele aanbod vergroot kunnen worden. Dit heeft geleid tot de volgende onderzoeksvraag: *‘Wat is de wenselijkheid en haalbaarheid van een cultuurplatform in de gemeente Waterland, en hoe kan het geïmplementeerd worden?’*. Aan de hand van drie deelvragen wordt een antwoord geformuleerd op de hoofdvraag. De dataverzameling is gebaseerd op primaire data middels het afnemen van semigestructureerde interviews met elf cultuuraanbieders en vier beleidsmedewerkers en op secundaire data in de vorm van literatuur.

De eerste deelvraag betreft de werkwijze van andere gemeenten in de regio met betrekking tot een cultuurplatform. Hierbij is onderzoek gedaan naar de gemeenten Edam-Volendam, Purmerend en Landsmeer. Uit de resultaten blijkt dat de drie gemeenten een vergelijkbare vorm van cultuurplatform hebben. Het cultuurplatform draait bij alle drie de gemeenten op vrijwillige basis en vergt een proactieve houding vanuit de deelnemende cultuuraanbieders. De gemeente heeft vaak slechts een faciliterende rol, waarin de gemeente haar netwerk deelt en subsidies geeft aan cultuuraanbieders voor culturele activiteiten. Verder zit de gemeente bij de bijeenkomsten om advies te geven waar nodig. Bij alle drie de gemeenten komen cultuuraanbieders enkele keren per jaar samen om te overleggen over het cultuuraanbod.

De volgende deelvraag betreft de mogelijkheden voor de realisatie van een cultuurplatform, hierbij valt onder andere het financiële, facilitaire en organisatorische aspect. Op het moment is er geen budget voor een cultuurplatform vanuit de portefeuille cultuur, maar eventueel wel vanuit het GALA. Op dit moment wordt er nog geen geld vanuit het GALA aan cultuur besteed, maar er bestaat de mogelijkheid dat er een gedeelte van het geld richting het cultuurplatform kan gaan.

Op basis van inzichten vanuit andere gemeenten kan het cultuurplatform ook gebaseerd worden op de vrijwilligheid van cultuuraanbieders. Er zijn cultuuraanbieders nodig voor bestuursfuncties om het platform draaiende te houden en bijeenkomsten te organiseren. Daarnaast zijn er cultuuraanbieders nodig die bijeenkomsten bijwonen. Hierbij is intrinsieke overtuiging over het nut van een cultuurplatform van groot belang. Anders zal de animo voor een cultuurplatform in de loop van de jaren dalen en zal de meerwaarde verloren gaan. De beschikbaarheid van vrijwilligers verschilt echter per organisatie, met name voor

bestuursfuncties is er een tekort aan vrijwilligers. De posities in het bestuur blijken lastig te vullen en huidige bestuursleden bekleden (te) lang dezelfde functie. Desalniettemin geven over het algemeen cultuuraanbieders aan tijd te hebben voor een bijeenkomst die één à twee keer per jaar plaatsvindt.

De gemeente kan een facilitaire rol spelen in de organisatie van bijeenkomsten. Zo kunnen vergaderzalen in het gemeentehuis beschikbaar worden gesteld, kunnen ze haar netwerk delen met cultuuraanbieders om eventuele samenwerkingspartners te vinden en advies geven tijdens bijeenkomsten.

De laatste deelvraag onderzoekt de belangen en behoeften van cultuuraanbieders voor een cultuurplatform in de gemeente Waterland. Voor cultuuraanbieders bleken samenwerkingen van groot belang te zijn. Middels interviews werd duidelijk dat de huidige samenwerkingen in de gemeente verschillen in aard en omvang en doorgaans tot stand komen door persoonlijke contacten. De cultuuraanbieders werken onderling samen, in verschillende domeinen en met niet-culturele instanties. Over het algemeen staan cultuuraanbieders positief tegenover samenwerking en is er behoefte aan het uitbreiden van samenwerkingen. Echter ervaren ze moeite met het bereiken van personen buiten hun eigen netwerk en kern. Een cultuurplatform kan dit probleem mogelijk verhelpen doordat inzicht kan worden verkregen in het aanbod van verschillende cultuuraanbieders binnen de regio. Er moet wel in acht worden genomen dat er enkele barrières kunnen ontstaan bij samenwerkingen, onder andere het aanvaarden van vernieuwing en andermans ideeën, een te grote groepsgrootte en het ontbreken van goede afspraken.

Een ander aspect waar een cultuurplatform bij zou kunnen ondersteunen is de beschikbaarheid van vrijwilligers. Onder de cultuuraanbieders is er een gedeelde problematiek in de vorm van een tekort aan vrijwilligers. Dat is kwalijk aangezien de cultuursector grotendeels afhankelijk is van vrijwilligers.

Voor de vormgeving van de culturele bijeenkomst was er relatief veel consensus waardoor de behoeften van cultuuraanbieders helder zijn. De maximale frequentie van de bijeenkomst is tweemaal per jaar. De voorkeur voor de bijeenkomst ligt online, echter wanneer er meer dan tien participanten zijn, slaat deze voorkeur over naar fysiek. Voor de inwoners van Waterland vinden de cultuuraanbieders het belangrijk dat de culturele agenda wordt uitgebreid. Er is ook een wens voor een website met aanvullende informatie voor cultuuraanbieders, indien deze goed onderhouden wordt door de gemeente. Daarentegen ontbrak onder cultuuraanbieders draagvlak voor een online forum.

Met behulp van de antwoorden op de deelvragen kan de hoofdvraag worden beantwoord. De hoofdvraag bestaat uit drie aspecten, namelijk de wenselijkheid, de haalbaarheid en de implementatie. Deze aspecten en de antwoorden daarop overlappen op verschillende vlakken. Uit de verzamelde data blijkt dat er vanuit cultuuraanbieders draagvlak is voor een cultuurplatform. Echter, er ontbreekt een klaarblijkelijke cultuuraanbieder die de kar wil trekken.

Wanneer er wordt gekeken naar cultuurplatforms uit andere gemeenten is het verschillend of het een succes is geweest. In de gemeente Purmerend is de vergelijkbare variant van een cultuurplatform een succes, terwijl het in de gemeente Landsmeer minder effectief bleek. Dit valt te wijten aan het verschil in de intrinsieke overtuiging van cultuuraanbieders voor een cultuurplatform. Wanneer cultuuraanbieders het nut inzien van het gezamenlijk onderhouden van een cultuurplatform, zal dit platform zijn vruchten afwerpen. Een ander verschil tussen de werkwijze van beide gemeenten is de groepsomvang. Het cultuurplatform van de gemeente Landsmeer had een beduidend kleinere groepsomvang dan die van de gemeente Purmerend. Hierdoor wogen de taken die uitgevoerd moesten worden zwaarder. In de gemeente Waterland zou dit minder een probleem hoeven te zijn, vanwege het grotere draagvlak van de cultuuraanbieders voor een cultuurplatform. Daarentegen is er voorlopig nog geen duidelijke cultuuraanbieder die voor de start van het cultuurplatform de meeste verantwoordelijkheid en inspanning in het cultuurplatform wil stoppen om het op gang te brengen. Vanuit de cultuuraanbieders is een cultuurplatform dus wenselijk, hierbij dient wel rekening gehouden te worden met de mogelijke barrières.

Het volgende aspect van de hoofdvraag betreft de haalbaarheid van het cultuurplatform. Hierbij geldt hetzelfde als bij het eerste aspect van de hoofdvraag; voor het onderhouden en starten van een cultuurplatform is er draagvlak nodig vanuit de cultuuraanbieders. Zoals eerder aangegeven is er sprake van draagvlak voor een cultuurplatform, maar er is nog geen duidelijke cultuuraanbieder die de kar wil trekken.

Wat betreft het opzetten van het cultuurplatform zijn er wel middelen beschikbaar. Er zou eventueel een fonds vanuit het GALA naar het cultuurplatform kunnen gaan. Verder zijn er ruimtes beschikbaar voor een bijeenkomst in het gemeentehuis of bij de cultuuraanbieders zelf.

Het laatste aspect van de hoofdvraag is de implementatie van het cultuurplatform. De beoogde implementatie van het cultuurplatform zal een culturele bijeenkomst zijn die één of tweemaal per jaar plaatsvindt. Met het oog op het culturele seizoen is bijeenkomen in de maanden oktober en maart gewenst. Bij een opkomst groter dan tien man, wat gezien de

aangegeven animo reël wordt geacht, ligt de voorkeur bij een fysieke bijeenkomst met een duidelijke structuur. Een duidelijke structuur duidt op een informatieve avond met een begin, midden en afsluiting. Verder kan er voor een online cultuurplatform een aanvulling op bestaande culturele agenda's, zoals de SPW, worden gedaan. Tot slot is een aanvullende website, indien goed onderhouden, wenselijk voor cultuuraanbieders.

6. Discussie

In het onderzoek zijn waardevolle inzichten verzameld over de belangen en behoeften van cultuuraanbieders en de haalbaarheid voor een potentieel cultuurplatform in de gemeente Waterland. Door het gebruik van gestructureerde methodologie was het mogelijk om diverse perspectieven vast te leggen, wat de betrouwbaarheid en validiteit van de bevindingen ten goede is gekomen. Deze aanpak heeft het mogelijk gemaakt om gedetailleerde analyses uit te voeren en gefundeerde aanbevelingen te doen voor de ontwikkeling van het cultuurplatform. Daarnaast betreffen de respondenten cultuuraanbieders uit verschillende kernen en verschillende cultuurdomeinen en zijn er beleidsmedewerkers benaderd van verschillende gemeenten in de regio. Hierdoor is er een breed en divers beeld geschetst.

Echter zijn er gebieden waar verbetering mogelijk is en zijn er aanbevelingen voor vervolgonderzoek. Voor toekomstig onderzoek zou het waardevol zijn om herhalingsgesprekken met cultuuraanbieders te voeren. Door verloop van tijd en de toegenomen kennis met betrekking tot een cultuurplatform kunnen nieuwe inzichten en ontwikkelingen aan het licht komen die de behoeften en verwachtingen van een cultuurplatform beïnvloeden. Om die reden is het gewenst om herhalingsgesprekken te voeren.

Een ander belangrijk aspect voor vervolgonderzoek is het uitbreiden van de respondenten. Hoewel dit onderzoek waardevolle informatie heeft opgeleverd, is dit onderzoek beperkt tot slechts drie gemeenten en elf cultuuraanbieders. Door meer gemeenten te betrekken kan er een breder begrip ontstaan van de regionale verschillen en overeenkomsten in culturele behoeften en voorzieningen. Ook zijn binnen de scope van dit onderzoek maar een beperkt aantal cultuuraanbieders benaderd. Voor vervolgonderzoek zouden er meerdere cultuuraanbieders benaderd kunnen worden.

Daarnaast zijn er in dit onderzoek geen gesprekken gevoerd met samenwerkingspartners, zoals sportverenigingen, horeca en de ondernemersvereniging. Deze samenwerkingspartners kunnen profiteren van en bijdragen aan een cultuurplatform. Zo kunnen horecagelegenheden wellicht effectief samenwerken met culturele instellingen om evenementen te promoten en thematische ervaringen te bieden die aansluiten bij lokale culturele activiteiten. In toekomstige studies zou het betrekken van samenwerkingspartners kunnen helpen bij het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden en het versterken van de lokale economie.

Bibliografie

- Blessi, G. T., Grossi, E., Sacco, P. L., Pieretti, G., & Ferilli, G. (2014). Cultural participation, rational goods and individual subjective well-being: some empirical evidence. *Review of Economics & Finance*, 4(3), 33-46.
- Bouckaert, G., Peters, G. B., & Verhoest, K. (2010). *The Coordination of Public Sector Organizations: Shifting Patterns of Public Management*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5th ed.). Oxford University Press.
- Chametzky, B. (2016). Coding in Classic Grounded Theory: I've Done an Interview; Now What? *Sociology Mind*, 06(04), 163-172.
- Cope, M. (2009). Transcripts (Coding and Analysis). In *Elsevier eBooks* (pp. 350-354).
- Cordner, C. (1988). Differences between sport and art. *Journal of the Philosophy of Sport*, 15(1), 31-47.
- Cultuurplatform Edam-Volendam. (z.d.). *Over Ons*. Geraadpleegd op 15 mei 2024, van <https://cultuuredamvolendam.nl/over-ons/>
- Ferreira, D., & Sah, R. K. (2012). Who gets to the top? Generalists versus specialists in managerial organizations. *The RAND Journal Of Economics*, 43(4), 577-601.
- Fitzner, K. (2007). Reliability and Validity A Quick Review. *The Diabetes Educator*, 33(5), 775-780.
- GGD Zaanstreek-Waterland. (2022). *Gezondheid in Cijfers*. Geraadpleegd op 12 maart 2024, van <https://gezondheidincijfers.ggdzw.nl/>
- Hermanowicz, J. C. (2002). The Great Interview: 25 Strategies for Studying People in Bed. *Qualitative Sociology*, 25(4), 479-499.
- Kendall, J. (1999). Axial Coding and the Grounded Theory Controversy. *Western Journal Of Nursing Research*, 21(6), 743-757.
- Knott, E., Rao, A. H., Summers, K., & Teeger, C. (2022). Interviews in the social sciences. *Nature Reviews Methods Primers*, 2(1).
- Kroeber, A. L., & Kluckhohn, C. (1952). Culture: A critical review of concepts and definitions. *Papers. Peabody Museum of Archaeology & Ethnology, Harvard University*.
- Laal, M., Naseri, A. S., Laal, M., & Khatami-Kermanshahi, Z. (2013). What do we Achieve from Learning in Collaboration? *Procedia - Social And Behavioral Sciences*, 93, 1427-1432.

- LKCA. (2020, 5 maart). *Sport en cultuur. De kracht van verbinding*. Geraadpleegd op 22 maart 2024, van <https://www.lkca.nl/artikel/sport-en-cultuur-verbinden/>
- Matarasso, F. (1997). *Use of ornament? The social impact of participation in the arts*. Comedia Publishing Group.
- Matthews, T., Danese, A., Caspi, A., Fisher, H. L., Goldman-Mellor, S., Kopa, A., ... & Arseneault, L. (2019). Lonely young adults in modern Britain: findings from an epidemiological cohort study. *Psychological medicine*, 49(2), 268-277.
- Merkus, J. (2023, 20 januari). *Een introductie tot exploratief onderzoek (exploratory research)*. Scribbr. <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/exploratiefonderzoek/>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2023). *GALA - Gezond en Actief Leven Akkoord*. Rijksoverheid. Geraadpleegd op 12 maart 2024, van <https://open.overheid.nl/documenten/ronle8e739b2e77bf92b7bfed78d4569ae4ecbce8dac/pdf>
- Oostrom, J. K., & Born, M. P. (2013). De cognitieve interview methode: Bespreking van een alternatieve manier om testbias te onderzoeken. *Gedrag en Organisatie*, 26, 205-222.
- Osborne, S. P. (2006b). The new Public Governance? *Public Management Review*, 8(3), 377-387.
- Spanjers, M. (2011). *Samen bouwen aan cultuur. Handreiking voor een cultuurplatform*. Geraadpleegd op 13 maart 2024, van <https://docplayer.nl/5852168-Samen-bouwenaan-cultuur-handreiking-voor-een-cultuur-platform.html>
- Xu, R., Sun, Q., & Si, W. (2015). The Third Wave of Public Administration: The New Public Governance. *Canadian Social Science*, 11(7), 11-21.

Bijlagen

1. Codeboom

